

Dr. SZŐKE LAJOS 1946-2019

Szőke Lajos tanulmányait a Kertészeti Egyetemen 1965-1970 között végezte, majd diplomája megszerzését követően Egerben, az Országos Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet Egri Kutató Állomásán dolgozott, segédmunkatársi, később tudományos munkatárs beosztásban. 1983-ban az egyetemi doktori cím elnyerése után tudományos főmunkatársi kinevezést kapott.

Kutatási területe és egyben a doktori cselekményének témája a szőlő tápanyag gazdálkodása volt, amivel élete végéig, nagy energiát befektetve, lelkesen foglalkozott. Dr. Eifert József intézeti főosztályvezető kutatói csoportjához tartozott, akkor még budapesti központtal, vele tervezték a matematikailag is kiértékelhető tartamkísérleteket az Eger környéki talajokra.

A talajtani és tápanyag kutatási kísérletek mellett, mint szabadföldi kísérletekért is felelős, szervezte és vezette az Egri Kutató Állomáson folyó összes kutatási témát, így a fajtagyűjteményt, a szőlőnemesítést, a

fajtafenntartást, az agrotechnikai és borászati kísérleteket, valamint az analitikai laboratóriumot. Munkája során mély és alapos áttekintést szerzett a szőlővel és a borral kapcsolatos hazai kutatásokról.

Az Országos Szőlészeti és Borászati Kutató Intézetet átszervezését követően a Központot Kecskemétre telepítették át, az új Intézetben feladatuk kapta a Szőlészeti Főosztály vezetését. Őt kutatási osztály tartozott az irányítása alá: az Agrotechnikai Osztály, a Szőlőnemesítési és Fajtafenntartási Osztály, a Növényélettani Osztály, a Növényvédelmi Osztály, valamint a Szőlészeti Kutatásokat kiszolgáló Központi Laboratórium.

Az Intézet többszöri átszervezését követően fő tevékenységét az oktatói szféra területére helyezte át. Először Gyöngyösön a Szőlészeti Tanszék vezetőjeként oktatott, majd néhány év után Kecskeméten, a Kertészeti Főiskolán helyezkedett el, ahol szintén a Szőlészeti Tanszék vezetőjeként tanította a szőlőtermesztést és a borászatot. Szerette a diákjait, akikkel szemben igényes volt, mindent megtett színvonalas szakmai felkészültségük érdekében.

A szőlészeti szakma teljes elhivatottja volt, minden kutatási téma érdekelte, nem csak a tápanyagokkal foglalkozott a Zenit és Zengő borszőlőfajták klónszlektációját is végezte.

A szakmai ismereteit folyamatosan bővítette, széles körű együttműködést alakított ki hazai és külföldi kutatókkal és szakemberekkel. Különösen jó kapcsolata volt a Pozsonyi Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet munkatársaival, de szakértői tevékenységet vállalt Csallóközben, a Somorja melletti Légen a Kék-Duna Tsz-ben is.

A 80-as évek végén bekapcsolódott az ökológiai szőlőtermesztés magyarországi megszervezésébe, szorosan együttműködött a Bio-kultúra Egyesülettel. Számos pályázatot nyertek, amelyek keretében jelentős fejlesztéseket valósítottak meg a bio-szőlőtermesztés területén, kapcsolatokat létesítettek osztrák, szlovák és német szőlész kutatókkal és termesztőkkel.

Környezetvédelem és ökotermesztés témában számos előadást tartott itthon és külföldön, több alkalommal részt vett az IFOAM által szervezett nemzetközi konferenciákon. Hitt a szőlőkártétel megelőző védelmében. Ezért nagyon komolyan munkálkodott a „Galata” előrejelzési programon, amit a szlovák kutatókkal együtt indított.

Az egész bio-szőlőtermesztést átfogó könyvet írt, ami két kiadást is megélt a Mezőgazda Kiadó gondozásában.

Részt vett a Magyar Tudományos Akadémia Talajtani és Agrokémiai Intézetével – a szabadalmi védelmet élvező – országos „PRO-PLANTA” tápanyag-gazdálkodási szoftver kidolgozásában. Ennek részeként a szőlő tápanyag-gazdálkodását maga szerkesztette meg.

A kutató intézet Szőlőtermesztés és Borászat című szaklapjának szerkesztő bizottsági tagja volt 1983-1987 között.

Szinte az egész ország területén kapcsolatot ápolt a termesztőkkel, rendszeresen járt szaktanácsadási célból a Tokaj hegyaljai, a mátrai, a neszmiélyi, a pannonhalmi, a soproni, a balatonfüredi, a Balaton felvidéki és a kunsági borvidék gazdáihoz. Gyakori mondása volt: *„Az új eredményeket minél előbb kivinni az intézet falai közül a gazdaságokba, és azt közérthető módon megfogalmazva, átadni a termesztőknek!”*

Dolgozataiban, tudományos és szakmai cikkeiben jól nyomon követhető kutatási eredményei, nemzetközi kapcsolatai. A közel 400 publikációból 70 idegen nyelven jelent meg. 15 könyvet és jegyzetet készített, mint szerző és társszerző, ebből 3 idegen nyelven íródott.

Egy átlagos ember 60-as éveinek végével nyugalomba vonul, pihen, emlékeiből él. Lajosnál ez másként alakult. Szőke Bio Kft. néven családi vállalkozást alapított, amelynek fő tevékenysége a kutatásfejlesztés, de ennek keretében fiával kertgondozást, kertfenntartást és szaktanácsadási szolgáltatást is végeztek. Nem kis munkával - adatszolgáltatás céljából - az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Pannon Egyetem Kutató Csoportjával közösen meteorológiai, obszervatóriumi műszereket telepített gazdaságukba.

Mint kolléganő és volt évfolyamtárs, figyelve és végig gondolva munkáját, eredményeit és életfilozófiáját, talán leginkább a következő idézet kívánczik a megemlékezés végére:

„Időt kell szakítani az embertársaidra. Tégy valamit másokért, ha még olyan apróságot is, olyan valamit, amiért nem jár fizetség, csupán az a boldog érzés tölt el, hogy megtehetted.”

Bp. 2019. október

Dr. Hajdú Edit és Dr. Terbe István